

Posudek oponenta na diplomovou práci Barbory Krčmářové *aspekty moci v terapeutickém vztahu v rámci Gestalt terapie*. Katedra psychologie FF UK, září 2013.

Předložená práce má standardní členění, rozsah i grafické zpracování. Seznam odborných zdrojů je solidní. Z cizojazyčných autorka odkazuje také na několik anglických a španělských publikací.

Téma moci je významné (a samozřejmě nejen v psychoterapii). Však také autorka vyšla ze zajímavé analýzy několika prací M. Foucaulta, který právě toto téma systematicky sledoval (a opět nejen v psychoterapii). Dále se autorka na otázky moci dívá postupně přes pomáhající profese, k psychoterapii a konkrétně Gestalt terapii, odkud také hodlá čerpat konkrétní výzkumná data. V kapitole o Gestalt terapii však již postrádám zřetelné pojednání, jak je to s problémem moci právě v tomto terapeutickém směru. Jak by se to tedy dalo shrnout, vyjádřit? Ptám se proto, že právě v prostředí Gestalt terapie bude probíhat následující sběr dat.

Vlastní design je pojat kvalitativně, což podle mého názoru odpovídá situaci, kdy si autorka potřebuje formulovat „terén“ a event. přesnější otázky, kterým by se mohlo věnovat další zkoumání. Hned v úvodu se však ptám, jak autorka odliší vlastní souvislost problému moci s Gestalt terapeutickým prostředím, když neanalyzovala moc toho směru nejdříve v teorii? Dále autorka pokračuje formulací otázek (s. 55) a za nimi stojícími tématy (jako faktory, které dané otázky sytí). Nutně se zde ptám, odkud se ony otázky a témata berou? Nevylučuji vlastní přehlednutí, ale zajisté si lze představit i jinak formulované otázky, resp. jejich větší či menší počet. To samé platí i o tématech.

Ve výzkumu si autorka počíná opatrně a své výsledky zpevňuje tzv. triangulací za pomoci metody Testu ruky a dotazníku SIPO. U triangulace vždy záleží na tom, které oblasti studovaného jevu jsou/mají být jednotlivými volenými postupy 'podepřené', zpevněné atp. Zde jde o fenomén moci. Tedy které to jsou oblasti moci, které jsou podpořené/resp. nepodpořené právě pomocí SIPO a HT?

V diskusi z autorčina textu jaksí vyplývá, že je na škodu jednostrannost zkoumání fenoménu moci jen na straně terapeutů. Zastal bych se zde autorky před jí samou ☺ Nemyslím si, že je to nutně omezení. Záleží přece na otázce, která je zkoumaná. Autorka sice v textu zdůrazňuje, že moc je vždy záležitost vztahová a jistě to tak je. Ale proč tedy zkoumání nesměřovat např. „jen“ do řad terapeutů a usnadnit si tak celý výzkumný terén?

Jde o zajímavé, i když obtížné téma. Autorka se velmi snažila učinit vše co nejsrozumitelnějším. K tomu by jí byla pomohla kapitola 'Úvod', která bohužel chybí. Její smysl je právě ve vysvětlení, proč se celé to zkoumání podniká, jak je to zakotvené v současném tázání a k čemu by to mohlo být. K tomu 'Absatrakt' nestačí...

Konstatuji, že předložená práce splňuje všechny požadavky na ni kladené a já ji doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení: velmi dobře.

Praha 16.8. 2013

Jiří Šípek